

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. III. An ignoranti currat tempus ad petendam restitutionem
concessum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

ad 25. annum completum, si læsi sunt ante impetratam ætatis veniam, licet eâ impetratâ administrationem bonorum autoritate Judicis consecuti jam sint 20. vel 22. anno, aut foemina etiam 18. & sic tempus restitutionis post ætatis veniam, & bonorum administrationem obtentam durat 3. 5. vel 7. annis; ultra 25. tamen ætatis annum non porrigitur: ergo nec in Minoribus, qui 18. 20. vel 22. &c. anno contraxerunt Matrimonium, extenditur beneficium restitutionis ultra 25. annum, licet duret ab illo contractu per 7. 5. 3. annos, qui nimirum à contracto Matrimonio intercedunt usque ad annum 25. Siquidem negatur paritas; nam veniam ætatis consecuti de Jure Communi *l. eos, qui C. qui veniam ætat. impetr.* amittunt beneficium restitutionis in integrum quoad ea, quæ post illam obtentam gesserunt, non verò Matrimonio copulati; quia de his nec in Jure Communi, vi cujus gaudent restitutione quoad negotia usque ad 25. annum gesta, expressum est, nec statutum aut consuetudo, vi cujus pro Majorennibus habentur per Matrimo-

nii contractum, derogat Juri Communi quoad restitutionem in integrum, ut supra vidimus. Id verum est quòd, ubi vi statuti vel consuetudinis incipit absolute majoritas, & finitè minorennitas 18. anno, ut in Statu Mediolanensi, vel 21. annò completò, ut in nostra Bavaria, tempus restitutionis duret usque ad 20. annum duntaxat, adeoque Mediolani per 7. in Bavaria per 4. annos ab æpta majorennitate. Id quod etiam de Jure Bavarico procedere docet Cascellar. Schmid *semicent. 1. contractu* contra D. Franc. Balthasar & Andradum Rath.

Ex quo inferes, nostrum Matrimonium, quia degit in Bavaria subditus, sic majorennitatem absolutam adeptus est 21. ætatis annò, tantum restituit per quadriennium quoad læsiones quam infra annum 21. passus est, non ultra, licet restituatur etiam quoad læsionem, quam passus est post Matrimonium contractum usque ad annum 21. quia eo usque habetur pro Minori quoad restitutionem in integrum, licet non quoad alios effectus.

QUÆSTIO. III.

An ignoranti currat tempus ad restitutionem petendam à Jure concessum?

Sicut duplex datur ignorantia, nempe *Juris & Facti*, ita & in hac quæstione dubium moveri potest de utraque. I. An Minori, qui ignoravit post adeptam majorennitatem sibi

adhuc quadriennium de Jure concessum esse, & ideo intra illud restitutionem non petiit, adhuc eo elapsa competat beneficium restitutionis in integrum, quæ ignorantia est *Juris* II.

II. An eadem, qui ignoravit toto quadriennio, se in actibus & negotiis in minorennitate gestis graviter fuisse læsum, quæ est ignorantia Facti, concedenda post lapsum quadriennii adhuc sit restitutio in integrum?

In casu ignorantie Juris res non magis habet difficultatem, cum ex legibus constet, ignorantiam Juris nocere, et facere, ut beneficia legum frustra implorentur; sic enim disponit l. 7. ff. de l. & F. l. ibi: *Juris ignorantia non prodest acquirere volentibus, suum vero petentibus non nocet.* Et l. 9. ff. eod. ait: *regula est, Juris quidem ignorantiam cuique nocere, Facti vero ignorantiam non nocere.* Accedit textus in l. 3. C. de prescriptione 30. vel 40. annor. in fine: *post hanc vero temporis definitionem nulli movendi alterius facultatem competere censemus, etiam si se legis ignorantia excusare tentaverit.* Excipiuntur tamen, si ignorantia Juris laborant, Minores l. 9. cit. adeoque à contrario nulli majores jam effecti juvantur ignorantia Juris, nisi sint tales personæ, in quibus toleratur ignorantia Juris, ex qua læsi sunt, si nempe peritos interrogandi facultas defuit, ut rustici, foeminae, & milites. Odde de restit. p. 49. 10. a. 8. Castrens. Salyc. Tyrquell. Verlohner in *Semi-centur. select.* 99. q. 49. n. 7. ubi cum aliis etiam excipit forenses, qui, si ob ignorantiam Juris Municipalis (quod respectu forensium habet se instar facti, quod ignoratum fuisse ab extraneis regulariter præsumitur) læsi sunt, ex

generali clausula ad implorationem restitutionis in integrum rectè admittuntur. Ex quibus colliges, Amantium nostrum, si ex ignorantia Juris intra quadriennium ab adepta majorennitate non petiit restitui, porro non amplius audiendum fuisse.

In casu autem ignorantie Facti communior Auctorum, saltem antiquiorum, opinio est cum Sfortia Odde de restit. p. 1. q. 8. a. 9. § p. 2. q. 90. Alex. cons. 84. n. 4. vol. 1. § Conf. 169. n. 9. vol. 2. Abb. & Felin. in c. *Vigilanti de Præscript.* Boër. decis. 39. Matth. de afflictis decis. 37. n. 1. Gail. 2. observ. 19. n. 18. Berlich. decis. 218. Carpzov. *Elect. respons.* 96. qui se fundant I. Et principaliter in l. 1. ff. ex quib. caus. Major. ubi Prætor ait: *si qua alia justa mihi causa videbitur, in integrum restituiam: sed ignorantia facti est justa causa & probabilis: ergo.* II. In l. Et Atticilinus 35. ff. de servit. prædior. rust. & quæ priori innitur, l. si partem §. 1. junct. gl. ff. quemadmodum servit. amitt. ubi per restitutionem succurritur iis, qui jus suum amiserunt non per negligentiam aut culpam suam: sed ignorantes non committunt negligentiam aut culpam. III. In l. 8. de l. & F. l. (cui concordat l. 8. §. 7. 8. ff. Mandati) ubi dicitur generatim: *error facti ne maribus quidem in damnis vel compendiis obeat: ergo res suas per igoorantiam facti amittentibus succurrendum.* IV. In l. ab hostib. ff. ex quib. caus. Major. ubi absentia, & in aliis ll. ubi aliæ causæ, infirmitatis &c. habentur pro sufficientibus

tibus ad dandam restitutionem: cur ergo non etiam ignorantia probabilis? V. In l. 18. C. de postlim. revers. ubi annus unicus, qui olim ad petendam restitutionem concedebatur, dicitur esse utilis: ergo & quadriennium, hodie concessum, debet esse utile: ergo ignorantibus non currit. VI. In l. 3. C. de præscr. 30. vel 40. annor. ubi dicitur ignorantia Juris impedire præscriptionem, & nocere: ergo à contrario sensu ignorantia facti non nocet. VII. In ratione, quia præscriptio (consequenter & quadriennialis, qua extinguitur jus petendi restitutionem) est introducta in poenam negligentium: sed laborans ignorantia facti non potest dici negligens: ergo. VIII. Denique in praxi, in qua ob ignorantiam ultra quadriennium restitutiones fieri testis est Fachin. *controvers. Juris l. 1. c. 69.*

At his non obstantibus Juri & rationi magis consentaneum existimo, nec ex ignorantia facti capite restitutionem ultra quadriennium extendi, consequenter ignorantia læsionem currere tempus, ita ut quadriennio elapsò per viam præscriptionis extinguatur jus petendi restitutionem. Pro hac sententia imprimis rectè allegantur omnes illi, qui in præscriptione contra Majores semel completa restitutioni locum non dari ex capite ignorantia universaliter docent, *universaliter*, inquam, & in omni præscriptione, sive illa sit triennalis, quadriennalis, longi temporis, seu 10. aut 20. annorum, longissimi temporis seu

30. vel 40. annorum, & immemorialis; quamvis enim plurimi & communiter admittant restitutionem propter ignorantiam ejus, contra quod præscriptum est, in præscriptione brevis, & longi temporis, in longissimo verò 30. & 40. annorum communitate cum Felin. Jas. Alex. Ludov. Rozano *Conf. 123. n. 5.* in immemoriali tamen omnes omnino id negent testis Balthasar *Prædicar. Resol. Juris C. & Bavar. p. 2. tit. 9. resol. 10.* tamen ipse doctissimus Balthasar, n. 4. cum Bald. in l. 1. n. 27. C. qui alienor. possess. admitt. Antonio Theodoro *decis. 134. n. 10.* Pinell. in *Auth. trienniale. n. 59. C. de bon. matern.* Wesssenbec. *ff. ex quib. caus. Major. n. 1.* Sarmiento *Select. interpret. lib. 2. c. 10. n. 1.* Jo. Harpprecht *ad §. de usucap. l. 1. c. 14. Infi. de Usucap.* Jacob. Schubarth in *addit. ad Modestin. Pistor. p. 2. c. 131. n. 251.* Berlich. *p. 2. controv. n. 11,* universaliter negat. Ad præsertim splendida Facultatis nostræ Juridicæ golstadiensis lumina, perspicacissimi Jurisconsultos, Andr. Fachinæum *controv. lib. 1. c. 69.* & Arnold. Raiter *tract. de usucap. c. 5. assert. 89.* Quibus accedunt Hunnius & Bachov. *Treutl. vol. 1. disp. 11. th. 17. q. 1.* Struv. *Synt. Jur. Civ. exercit. 8. c. 76.* Lautterbach. *ff. ex quib. caus. Major. n. 19.* D. de Ballis *Semi-Centur. 1. controv. 20.* Quibus omnibus hæc vulgare pondus adjicit Jus Bavaricum, quod *tit. 9. a. 11.* simpliciter in omni præscriptione, & sine distinctione temporis, an ea brevis, longi, vel longi-

longissimi fuerit, contra Majorenes
sentet completa restitutionem ex ca-
pite ignorantiae excludit, & sic expli-
cabo firmat Jus Commune: atqui
lapis quadriennii, intra quod non pe-
tunt restitutio à majorenni effecto,
est aliqua praescriptio à Jure Commu-
nido contra Majorenes: ergo ne-
que contra hanc secundum Jus Commu-
ne, ut volunt allegati DD. uti & se-
cundum Jus Bavaricum, non permit-
tunt restitutio ex capite ignorantiae.
Iam vero Jus Bavaricum lo. cit. in
Minoribus (contra quos, sal-
tem si contra hos inchoetur, non a-
la currit Praescriptio, nisi longissimi
temporis, sicut contra pupillos & im-
puberes nulla) indulget restitutionem,
adnotat, wann er (Minor,
majorennitatem consecutus) solche
Anforderung zu rechter Zeit be-
gehrt, si restitutionem in integrum de-
bita tempore petierit: quod tempus est
quadriennium post majorennitatem
adeptam: ergo, si hoc elabi sinant,
etiam ex ignorantia, de qua loquitur
Jus Bavar. non restitui debent, nec
alibi amplius secundum hoc Jus.

Deinde in specie loquendo de praes-
criptione quadriennali in ordine ad
petendam petitionem restitutionis
non defunt graves DD. qui volunt
illam periri lapsu quadriennii non ob-
stante ignorantia facti de laesione ex
parte illius, cui conceditur de Jure
quadriennium ad petendam restituti-
onem, adeoque quadriennium hoc non
tantum in decursu, quod omnes fa-
temur, esse continuum, & non utile,

sed etiam initio, ita ut ignorantia inci-
piat, & pergat currere, uti sunt Co-
varruv. in c. Possessor male fidei de R. J.
in 6. p. 2. §. 3. n. 4. in fin. Andr. Tyra-
quell. de Retract. §. 35. Glossen. 4. n.
44. Arnold. Rhat lo. cit. assert. 45. Pe-
rez in Cod. de tempor. in integr. restit.
n. 6. Balth. lo. cit. n. 15. Wiestner ad
tit. de in integr. restit. n. 71. Verloh-
ner q. 49. cit. n. 5. Idque per Galliam
observatur in praxi, uti testis est Petrus
Rebuff. in Reg. Constit. Gallie tit. de res-
tit. in integr. Gloss. 1. art. 2. n. 10. &
Jus Bavaricum d. l. clarè satis definit.
Ceterum etiam in Adversariorum com-
muni sententia non patrocinator igno-
rantia crassa aut supina; item dicunt,
quod in materia praescriptionis igno-
rantia non praesumatur, sed, qui in
ea se fundat, illam clarè probare de-
beat; alioquin praesumitur ignorantia
crassa & supina. Oddo de restit. p. 2.
q. 2. a. 4. n. 46. ad cujus probationem
non sufficit, neque admittitur jura-
mentum ignorantiam allegantis. Co-
varruv. lo. cit. Balthasar in fine.

Nunc probatur assertio I. Praescri-
ptio omnis ex una parte currit & com-
pletur etiam contra ignorantes, ex
altera vero nullus extat textus Juris,
qui ex capite ignorantiae concedat
restitutionem in integrum: ergo se-
cundum Jura non datur restitutio in
integrum contra praescriptionem ul-
lam ex capite ignorantiae. Antec.
quoad. I. partem. aperte habetur in l.
fin. C. de praescript. longi temp. ubi in
fine addit Imperator: nulla scientia vel
ignorantia expectanda, ne altera dubi-
tationis

tationis inextricabilis oriatur occasio : ergo præscriptio procedit tam contra ignorantem quam scientem, ne nova lis oriatur ; quæ tamen oriretur, si ex causa ignorantia daretur restitutio, cum super ignorantia cognoscere Judex deberet. Consonat *l. un. C. de usucap. transformanda*, ubi, postquam Imperator recensuit leges antiquas, secundum quas nullus reservabatur regressus dominis, etiam nescientibus ad res suas, quas per præscriptionem amiserant, commiseratione commotus propter absentiam & ignorantiam domini longius quidem tempus concessit ad præscribendum contra absentes, in quibus præsumebatur ignorantia, non tamen sustulit leges antiquas quoad eam partem, secundum quam etiam ignorantibus nocere præscriptionem voluerunt. Adde *l. sicut 3. C. de Præscrip. 30. vel 40. annor.* ubi, postquam Imperator dixit, eam præscriptionem contra omnes locum habere, subjunxit, *non absentia*, scilicet quæ non ex causa Reipublicæ contingit, *non militia contra eam legem defendenda* ; quamvis in absentibus & militibus aliàs præsumatur ignorantia. Anteq. quoad *ll. partem* manet firmum, donec textus, restitutionem ex causa ignorantia concedens contra præscriptionem, afferatur, quod nunquam fiet ; imò Jura potius insinuant, à se nullam concedi restitutionem, dum rotundè & illimitatè præscribentes completa præscriptione faciunt penitus securos.

Probatur Assertio II. ex *l. omnes 4.*

C. eod. ubi in fine eum, qui præscripsit, voluit esse plenissima manuum securum. Item ex *l. ult. C. de fundis prætrimon. lib. II.* ubi habetur, eum, quemcunque fundum 40. annis possedit, nullam penitus super dominio memoratorum omnium fundorum &c. publico actionem vel molestiam, quamlibet inquietudinem habere debere. Conspirat Jus Canonicum in *c. ad res de Præscrip.* ibi : *quadragesimam præscriptio omnem prorsus actionem excludit.* Atqui, si completa præscriptione daretur contra eam restituere præscribens non esset plenissima manuum securus, deberet adhuc tempore actionem, molestiam, inquietudinem, nec omnis actio excluderetur, ut est manifestum ; ergo. Neque hæc jura loqui tantum de Præscriptione longissimi temporis. Nam contra est, quod *l. fin. & l. un. cit.* quantur etiam de præscriptione longissimi temporis, & tamen nolint occasione novæ litis dare post eam completam quæ daretur, si locus esset petitiæ restitutioni. Dein etiam in præscriptione minoris temporis, ut in quadriennali, quæ introducta est adversus eos, qui in minorennitate quædam læsi, sed majores effecti per quadriennium non petierunt restitutionem, datur eadem ratio, scilicet lites tollantur, & dominia sint certa, quæ ratio respicit bonum publicum, cum lites sopiri Reipublicæ interduci properandum *C. de Judiciis pr. & p. bono publico sit dominia non esse certa. l. 1. ff. de usucap.* ergo leges, quæ

propter bonum publicum volunt præ-
sentibus esse securos seclufa omni
alione, sunt favorabiles: atqui leges
favorabiles propter identitatem, imò
& paritatem rationis, sunt extenden-
de ad casus alios & similes, in qui-
bus eadem vel par reperitur ratio,
ut habet recepta & communis senten-
tia ex notis Juribus desumpta. Neque
habet, quod conquerantur, contra
quos præscribitur, ratione damni, quod
patitur; quia bonum publicum,
quod leges Præscriptionum spectant,
est præsertim privato, præsertim
cum ipsorum culpâ accidat, quòd in
rebus & jurbus suis cognoscendis &
conservandis incurri sint; cum dam-
num, quod quis sentit ex sua culpa,
sibi imputare debeat. *l. quod quis ff.*
de R. J. § c. damnun eod. in 6. & vix
potest esse justa ignorantia, per quam
quis tanto tempore, quod Jura ad
præscribendum exigunt, negligat in-
quire in res, vel jura sua: negli-
gentibus autem nequaquam solet sub-
veniri. *l. 16. ff. quib. ex caus. Major.*
Prob. III. Ex ratione: si contra
præscriptionem debitè completam da-
retur restitutio ex causa ignorantia, &
tota præscriptionum materia earum-
que finis, principaliter ab utroque Ju-
re intentus, nimirum ut litium fre-
quentia & perpetuitas submoveatur à
judiciis, rerumque dominia non flu-
erent incerta, penitus subverteretur;
quæ enim posset facile sub præ-
sentu ignorantia, quæ aliàs (extra
materiam Præscriptionum.) præsumi-
tur, donec scientia probetur. *arg. l.*

verius ff. de probat. obtendere impedi-
mentum, & restitutionem implorare,
quo pacto nova lis oriretur, & incer-
tudo dominiorum, juriumque; quis
enim tam prodigus est, aut, ut D.
Arnoldus Rath loquitur, tam stolidus
& bardus, ut sciens patiatur res suas
ab aliis usucapi, vel jura sua per alte-
rius præscriptionem interverti? Neque
replices, causam petendi restitutio-
nem adversus præscriptionem esse ab-
sentiam: cur ergo non sit & igno-
rantia? *¶* Enim, ideo; quia absen-
tibus (scilicet Reipublicæ causâ) Jura
indulgent expressè restitutionem. *l. 1.*
ff. ex quib. caus. major. nullibi autem
ignorantibus simpliciter; ac proin di-
ctam absentiam habent pro justo im-
peccimento, ut contra absentes non
currat tempus restitutioni petendæ
præfixum, non verò simplicem & so-
lam ignorantiam, ut contra ignoran-
tes non currat tempus præscriptionis,
vel ut detur restitutio. Nocet qui-
dem etiam absentibus Reipublicæ cau-
sâ præscriptio in tantum, ut contra
eos currat & compleatur, at non ita,
ut ultra quadriennium, si duret absen-
tia, non possint petere restitutionem;
quia hoc ipsis expressè concedunt Ju-
ra; præcisè autem ignorantibus id
Jura non concedunt, sed potiùs neg-
gant, ut ostendimus. Quamquam
& pro nobis stent valde multi & gra-
vissimi DD. qui rem accuratius tru-
tinârunt, quàm antiqui, ac propter
solidissima argumenta, ab antiquis mi-
nùs cognita, enervârunt plurimùm
ipsorum quoad hanc materiam aucto-
rita-

ritatem, & vix non supprefferunt. Confirmatur adhuc nostra doctrina sic: ex casu fortuito læsus non restituitur in integrum. *l. verum l. si locupletii ff. de Minor.* ergo neque ex ignorantia læsus; qui enim ex ignorantia læsionis non petiit debito tempore restitutionem, videtur læsus casu fortuito. Fachin. *l. 1. c. 57.*

Atque ex his ita stabilitam ex Juribus æquè ac ratione censeo nostram assertionem, ut oppositam vix ac ne vix quidem pro intrinsecè probabili habeam, sed solum pro extrinsecè probabili propter magnam DD. auctoritatem, & praxim, quæ pro illa stare dicitur à quibusdam. Siquidem illius fundamenta, velut prorsus infirma, nullo ferè negotio subruuntur. Ad I. *4.* textus in *cit. l. 1.* non ita simpliciter & illimitatè loquitur, sed sic: *siquia alia mihi iusta causa videbitur, in integrum restituiam, NB. quoad ejus per leges, plebiscita, senatusconsulta, edita, decreta Principum licebit:* at nulla exstat lex, nullum decretum &c. quo sola ignorantia habetur pro iusta causa restitutionis, sed potius pro insufficienti habetur, uti evincunt nostræ probationes. Quarè negatur *Mir.* argumenti. Si dicas, sufficere, modo nulla lex prohibeat petitionem restitutionis ex causa ignorantie, eamque æquitas postulet. Replico, leges satis prohibere, saltem tacitè, dum præscribentem volunt esse plenè securum, & lites finiri &c. licèt præscriptionem contra ignorantes currere & compleri velint, uti patet ex dictis: æ-

quitas autem exigit potius finiri & sic pro nobis militat.

Ad II. Imprimis *l. 3. Atticiana l. si partem* non sunt ad rem, non propter ignorantiam, sed propter aliud impedimentum, usui vitutis obstans, conceditur restitutio imò *l. si partem* est pro nobis, dicitur: *si ignoraverit eam* (servitutem) bi legatam esse, *amittes eam non tendo:* ergo, licèt ex ignorantia non usus fueris servitute, sine restitutionis amittes. Deinde *N. M.* ignorantia in materia præscriptionis habetur pro negligentia & culpa habita.

Ad III. *Dist. Conf.* nisi per completam præscriptionem jam amiseris vel Jus tuum. *C. Conf.* si jam amiseris, & quidem ita, ut præscriptio contra te, licèt ignorantem, sit plenè securus, & tibi nulla amplius actio concedatur à legibus, ut interpretantur &c. *N. Conf.* Jura succurrunt quidem ignorantibus, at non ferè & in omni casu, sicut revera illis succurrere in casu completæ præscriptionis demonstravimus. Non tantum ignorantia, quam ex negligentia læsum te esse Jura præsumunt, ferè prope per leges definito non consistit rebus & juribus tuis. Vel læsum crede casu fortuito.

Ad IV. Jam data est disparitas pro Iō antè.

Ad V. Neque annus utilis, qui à lege concessus ad petitionem restitutionis, fuit utilis ab initio, & hoc sensu, quasi primum inceptum

momento scientiæ, vel cessantis
impedimenti, quia incipiebat currere
tempus completo anno 25. ætatis, ut
constat ex *citt. l. ult. § l. 18.* sed uti-
lis tantum erat in decursu, quod non
curreret in feriis, quibus Judex adiri
non poterat: ergo neque quadrienni-
um hodie concessum debet esse utile
inimò, sed statim incipit 25. ætatis an-
no inimò, non obstante ignorantia
facti: quamvis in decursu non sit u-
tile in dicto sensu, sed currat etiam in
diebus nefastis, seu feriis, juxta no-
vam constitutionem.

Ad VI. N. *Conf.* Quamvis enim
de rebus tantum loquatur de igno-
rantia Juris, minimè tamen excludit
ignorantiam facti, sed abstrahit: ergo
minimum est argumentum à contra-
rio petitur. Argumenta nostra pro-
bant etiam de ignorantia facti, quod
nocet, nec impedit præscriptionis
firmam.

Ad VII. N. *Maj.* Est enim introdu-
cta propter bonum & quietem publi-
cam, ut tollantur lites, & dominia
ac jura sint certa. *l. properandum.*
l. 1. ff. de usucap. citt. l. ult. ff. pro
suo.

Ad VIII. Sicubi praxim vigere con-
vincenter probetur, eam observari
necesse erit: metuo tamen, ne in
quibusdam locis, ubi olim praxis,
communi sententiæ contrariæ innixa,
viguit, post recentiorum Scriptorum,
qui Jura meliùs rimati sunt, fundamen-
ta melior juribusque & rationi con-
formior praxis introducta sit in tribu-
nalibus. Neque rectè pro contraria
praxi allegatur *Myns. Cent. 1. observ.*
51. (iste enim locus allegatur) ut
patebit inspicienti: id quod fortassis
etiam apud alios, qui tanquam te-
stes contrariæ praxis adducuntur, con-
tingit.

TITULUS XLII.

De Alienatione Judicii mutandi causâ
facta.

DECISIO XLII.

De Fratrem contra Fratrem intentante actionem in
factum ex Edicto Prætorio de alienatione Judicii &c.

Rara est concordia Fratrum, ait
communis paræmia, præsertim,
quando agitur de meo & tuo. Joan-
(R. F. Pichler Decisiones.)

nes & Paulus, duo agricolæ germa-
nicæ fratres, diu altercabantur de a-
gro aliquo, quem Paulus possederat,
F f Joan-